

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5766/23
19.6.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Данило Николић, адвокат из Београда, ул. Симе Игуманова бр. 20, против тужене Компаније “Дунав осигурање” а.д.о. из Београда, ул. Македонска бр.4, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 61460/20 од 5.4.2023. године, у седници већа одржаној дана 19.6.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 61460/20 од 5.4.2023. године а жалба тужене **ОДБИЈА** као, неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Првог основног суда у Београду П.бр.61460/20 од 5.4.2023. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете и то за претрпљени страх износ од 150.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 262.762,50 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 350.350,00 динара, за претрпљене душевне болове због наружености износ од 70.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 5.4.2023. године па до исплате, износ од 29.134,50 динара на име накнаде материјалне штете, са законском затезном каматом на износ од 3.522,00 динара почев од 23.2.2018. године па до исплате и на износ од 25.612,50 динара почев од дана пресуђења 5.4.2023. године па до коначне исплате.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да тужиоцу, на име накнаде штете, поред досуђених износа ставом првим исплати још износе од: 37.237,50 динара за претрпљене физичке болове, износ од 149.650,00 динара за душевне болове због умањења животне активности, све са законском затезном каматом од 5.4.2023. године, износ од 43.702,00

динара на име накнаде материјалне штете и то са законском затезном каматом почев од 23.2.2018. године па до коначне исплате, законску затезну камату на износ од 25.612,50 динара почев од 23.2.2018. године па до 4.4.2023. године.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоцу исплати износ од 13.748,14 динара на име законске затезне камате обрачунате на износ од 72.836,50 динара почев од 23.2.2018. године до 14.11.2019. године са законском затезном каматом почев од дана подношења тужбе па до коначне исплате.

Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 173.719,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена побијајући је у ставу првом и четвртм изреке због битне повреде поступка, погрешне примене материјалног права и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући првостепену пресуду у побијеном делу у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 и 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе тужене да је првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, изрека побијане пресуде је разумљива, дати су јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама који нису у супротности са садржином изведених доказа, те се правилност чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, дана 9.12.2017. године, у Београду-Сремчици, дошло је до саобраћајне незгоде у којој су учествовали путничко моторно возило марке “Рено клио” осигурано код тужене, власништво ББ а којим је управљала ВВ и путничко моторно возило марке “Пежо 206” којим је управљао тужилац. Из налаза и мишљења судског вештака саобраћајне струке, произилази да је возач возила “Рено” предузео претицање на месту где то саобраћајном сигнализацијом није било дозвољено. Тужилац који је управљао возилом “Пежо” је укључио леви показивач правца и започео скретање у лево, али пре скретања у лево тужилац је био дужан да се увери да ли се левом коловозном траком у његовој непосредној близини креће неко возило, те да је погледао уназад он би свакако уочио возило “Рено” зауставио своје возило и тако избегао саобраћајну незгоду. Судски вештак је закључио да је основни пропуст у саобраћајној незгоди од 9.12.2017. године, начинио возач возила “Рено”. Пропуст се састоји у томе што је предузео претицање возила “Пежо” које се кретало са јасном намером да скрене у лево и започео претицање на месту где је то хоризонталном сигнализацијом забрањено и то неиспрекиданом линијом и тај пропуст је у узрочно-последичној вези са настанком саобраћајне незгоде.

Међутим, саобраћајној незгоди допринео је и тужилац јер се није уверио да ли га неко возило претиче.

Тужена је тужиоцу у вансудском поступку 14.11.2019. године исплатила на име накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због умањења животне активности износ од 225.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 90.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 65.000,00 динара и на име душевних болова због наружености износ од 32.500,00 динара а на име материјалне штете износ од 72.836,50 динара.

Према налазу и мишљењу судског вештака отопеда-трауматолога, произилази да је критичном приликом тужилац задобио тешку телесну повреду прелом чашице левог кука и прелом горње гране леве стидне кости. Непосредно након повређивања и до добијања адекватне терапије у времену блиском повређивању, тужилац је трпео болове јакога интензитета скупно у трајању од 2 дана. Под дејством указане медицинске помоћи, режима мировања и адекватне медикаментозне терапије у времену блиском повређивању и касније при напору и ходу, тужилац је трпео болове средњег интензитета, скупно у трајању од месец дана. Описани болови су замењени прво сталним, а потом повременим неједнаким и неправилним боловима слабог интензитета који су се појачавали при напору у трајању од скупно 6 месеци. Код тужиоца је дошло до умањења животне активности због ограничених покрета у левом куку као последица повређивања критичном приликом. Тужилац отежано и са посебним напором обавља све послове везане за возњу аутомобила, бављење спортом, пењање уз степенице и низ степенице и због свега наведеног код тужиоца је дошло до умањења животне активности од 18% са ортопедско трауматолошког аспекта. Због храмајућег хода и коришћења помагала на дуже стазе код тужиоца постоји наруженост средњег степена. Према налазу и мишљењу судског вештака неуропсихијатра, тужилац је претрпео страх јакога интензитета у моменту саме незгоде, у прва три минута примарни, а потом секундарни због реакције на насталу опасну ситуацију и повређивање, затим током ношења тракције клином трпео је примарни страх јакога интензитета у трајању од два дана. Страх средњег интензитета трајао је месец дана и везан је за ток и исход лечења, овај страх је трајао продужено због врсте прелома и начина лечења. Страх слабог интензитета тужилац је трпео током спровођења физикалне терапије, када се бринуо за њен исход у укупном трајању од два месеца. Након удеса тужилац је имао психичку патњу у виду елемената посттрауматског реаговања, наметања слика саобраћајног удеса, кошмарне снове, избегавање свега што подсећа на предметни догађај. Умањење животне активности код тужиоца са ортопедско-трауматолошког и психијатријског аспекта износи 25% трајно.

Међу парничним странкама нису спорне чињенице, да је тужена пасивно легитимисана као осигуравач учесника саобраћајне незгоде који је одговоран за саобраћајну незгоду, да је тужиоцу на име накнаде штете ван спора дана 14.11.2019. године исплатила на име материјалне штете износ од 72.836,50 динара, на име накнаде нематеријалне штете због душевних болова на име умањења животне активности износ од 225.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 90.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 65.000,00 динара и на име душевних болова због наружености износ од 32.500,00 динара.

Одлучујући о приговору подељене одговорности, на правилно утврђено чињенично стање, применом одредби материјалног права садржаног у члану 32 Закона о безбедности саобраћаја на путевима (“Службени гласник РС”, бр. 41/2009...9/2016-одлука УС РС), који је важио у време настанка саобраћајне незгоде, а којим је било прописано да возач који намерава да помери возило удесно или улево, мења саобраћајну траку, претиче, обилази, зауставља, креће, окреће се полукружно, вози уназад, престројава се и слично, сме да отпочне такву радњу само ако се увери да то може да учини на безбедан начин, те како је тужилац у конкретном случају пропустио да поступи у складу са наведеном одредбом, односно исти је могао избећи саобраћајну незгоду, то по закључку првостепеног суда тужилац је својим поступањем допринео настанку штете за 30% из ког разлога су испуњени услови прописани одредбом члана 192 Закона о облигационим односима.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је правилном применом одредби члана 200 Закона о облигационим односима, а полазећи од налаза и мишљења судских вештака медицинске струке ценио да правичан износ накнаде за претрпљени страх у време извршене исплате 14.11.2019. године уз умањење за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износио је 210.000,00 динара (износ од 300.000,00 динара умањен за 30%), то је тужилац исплатом износа од 65.000,00 динара намирен у проценту од 30,9% од припадајућег износа накнаде. Сходно томе, тужиоцу припада накнада до пуног износа правичне накнаде која у време пресуђења са умањењем за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износи 245.000,00 динара (износ од 350.000,00 динара умањен за 30%), то преостали неисплаћени део накнаде од 69,1% износи 169.295,00 динара. Како је тужилац по овом основу тражио да му тужени исплати износ од 150.000,00 динара, то је првостепени суд крећући се у оквиру његовог захтева усвојио захтев за исплату наведеног износа и одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о правичном износу накнаде за претрпљене физичке болове, ценећи налаз и мишљење вештака ортопеда-трауматолога, првостепени суд је ценио да правичан износ накнаде за овај вид штете у време извршене исплате 14.11.2019. године уз умањење за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износи 315.000,00 динара (износ од 450.000,00 динара умањен за 30%), то је тужилац исплатом износа од 90.000,00 динара намирен у проценту од 28,5% од припадајућег износа накнаде. Правична новчана накнада у време пресуђења уз умањење за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износи 367.500,00 динара (износ од 525.000,00 динара умањен за 30%), то преостали неисплаћени део накнаде од 71,5% износи 262.762,50 динара.

Првостепени суд је даље, одлучујући о висини накнаде штете због умањења животне активности, а полазећи од налаза и мишљења судских вештака ортопеда-трауматолога и психијатра ценио да правичан износ накнаде за претрпљене душевне болов због умањења животне активности на дан исплате 14.11.2019. године уз умањење за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износи 525.000,00 динара (износ од 750.000,00 динара умањен за 30%), то је тужилац исплатом износа од 225.000,00 динара намирен у проценту од 42,8% од припадајућег износа накнаде. Правична новчана накнада са умањењем од 30% на име доприноса тужиоца настанку штете у време пресуђења износи 612.500,00 динара (износ од 875.000,00 динара умањен за 30%), то преостали неисплаћени део накнаде од 57,2% износи 350.350,00 динара.

Правичан износ накнаде по ставу првостепеног суда на име душевних болова због наружености која је код тужиоца утврђена по основу налаза и мишљења судског вештака, у време извршене исплате 14.11.2019. године уз умањење за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износи 84.000,00 динара (износ од 120.000,00 динара умањен за 30%), то је тужилац исплатом износа од 32.500,00 динара намирен у проценту од 38,6% од припадајућег износа накнаде. Правична новчана накнада у време пресуђења уз умањење за 30% на име доприноса тужиоца настанку штете износи 126.000,00 динара (износ од 180.000,00 динара умањен за 30%), то преостали неисплаћени део накнаде од 61,4% износи 77.364,00 динара. Како је тужилац по овом основу тражио да му тужени исплати износ од 70.000,00 динара, то је првостепени суд крећући се у оквиру тужиоцевог захтева усвојио захтев за исплату наведеног износа и одлучио као у ставу првом изреке.

На досуђене износе накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је правилно тужиоцу сагласно одредби члана 277, а у вези члана 186 Закона о облигационим односима признао законску затезну камату почев од дана пресуђења, као дана када је утврђена висина штете.

Првостепени суд је одлучујући о захтеву тужиоца за накнаду материјалне штете, применом одредби материјалног права садржаног у члану 154 и 155 Закона о облигационим односима закључио да како је међу парничним странкама неспорно да је тужилац претрпео тоталну штету на свом возилу у висини од 128.063,00 динара, да је поводом саобраћајне незгоде сносио трошкове преноса возила у износу од 3.180,00 динара, трошкове плаћања ЈП “Паркинг сервис” у износу од 13.630,00 динара, као и трошкове прибављања записника МУП у износу од 80,00 динара, односно све у укупном износу од 145.673,00 динара, то ценећи допринос тужиоца настанку штете од 30%, тужени је дужан тужиоцу надокнадити материјалну штету у износу од 101.971,00 динар, те како је тужени тужиоцу исплатио у поступку обештења ван спора 14.11.2019. године 72.836,50 динара, то је у обавези да тужиоцу по овом основу исплати износ од још 29.134,50 динара. На досуђени износ накнаде материјалне штете тужиоцу припада право на законску затезну камату и то почев од дана настанка трошкова за тужиоца поводом насталог штетног догађаја, односно од дана утврђења висине штете у погледу штете на возилу која није отклоњена, а како је све то ближе одређено ставом првим изреке побијане пресуде.

По ставу Апелационог суда, неосновани су наводи жалбе тужене, којима се оспорава правилност закључка првостепеног суда о висини доприноса тужиоца штети коју је претрпео у предметној саобраћајној незгоди, нити су основани жалбени наводи којима се указује да досуђени износи накнаде нематеријалне штете имају лукративни карактер којима се не постиже сатисфакција указујући тиме на погрешну примену материјалног права из члана 200 Закона о облигационим односима.

Наиме, првостепени суд је правилно ценећи налаз и мишљење вештака саобраћајне струке, као јасан и стручан, имајући у виду да странке нису имале примедбе на исти, правилном применом одредби материјалног права садржаног у члану 32 Закона о безбедности саобраћаја на путевима (“Службени гласник РС”, бр. 41/2009...9/2016-одлука УС РС), који је важио у време настанка саобраћајне незгоде, супротно жалбеним наводима тужене правилно закључио да је тужилац као учесник у

саобраћају својим поступањем допринео настанку штете за 30% из ког разлога су испуњени услови прописани одредбом члана 192 Закона о облигационим односима.

Паушалним, ничим образложеним жалбеним наводима тужене, не доводи се у сумњу ни правилност закључка првостепеног суда о обавези тужене да тужиоцу накнади материјалну штету коју је као учесник у предметној саобраћајној незгоди претрпео у износима са законском затезном каматом од дана доспелости потраживања а како је то ближе наведено у ставу првом изреке побијана одлуке, и за своју одлуку првостепени суд дао је довољно јасне разлоге које као правилне прихвата и овај суд као другостепени.

Супротно жалбеним наводима тужене, првостепени суд је правилно одмерио правичне износе за наведене одређене видове нематеријалне штете, ценећи интензитет и дужину трајања физичких болова и страха, проценат умањења животне активности код тужиоца, као и степен наружености, водећи рачуна о значају повређеног добра, циљу коме служи накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом у смислу одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима а имајући у виду допринос тужиоца настанку штете као и износе који су тужиоцу исплаћени у вансудском поступку обештећења.

Наиме, накнада нематеријалне штете представља сатисфакцију (задовољење) којом се ублажавају поремећаји у духовној (психичкој) сфери оштећеног. Она није цена бола који се трпи и не представља супституцију имовинских вредности уместо личних добара. Новцем као општим мерилем вредности оштећеном се омогућује да прибави себи извесну пријатност и задовољство у најширем смислу речи тако да се у његов психички живот унесе један позитиван елеменат насупрот болу који трпи. Та новчана свота у циљу обештећења зависи од више фактора и свих околности случаја а како је то правилно првостепени суд ценио. Имајући у виду све околности конкретног случаја, а нарочито чињеницу да правична накнада нематеријалне штете не представља репарацију, већ сатисфакцију ради успостављања психичке и емоционалне равнотеже која је постојала пре штетног догађаја, по оцени Апелационог суда првостепени суд је правилно ценио као релевантну чињеницу да је од вансудске исплате до пресуђења у овој парници протекло више од три године, која је од утицаја приликом одређивања висине правичног обештећења за тражене видове нематеријалне штете као и чињеницу доприноса тужиоца настанку штете. Због протекла времена, правилно је првостепени суд поступио када је одмерио правичну новчану накнаду на дан вансудске исплате, затим утврдио у ком проценту је тужилац намирен са вансудском исплатом, те је досудио преостали ненамирени проценат до пуне накнаде која је одмерена као правична у време пресуђења. Оваквом методологијом обрачуна, тужиоцу је досуђена правична накнада и у складу са економском ситуацијом у држави, у висини која није у супротности са значајем повређених добара и циљу коме накнада нематеријалне штете служи и којом се не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (члан 200. став 2. ЗОО).

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке побијене пресуде с обзиром да је донети правилном применом члана 150, 153, 154 и 163 ЗПП и тужиоцу су признати трошкови за радње које су биле нужне

и оправдане за вођење овог поступка с обзиром на успех тужиоца у спору према важећој Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи у време доношења одлуке.

Апелациони суд је ценио и остале наводе жалбе тужене, али их посебно не образлаже применом овлашћења из члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку имајући у виду да нису од утицаја на доношење другачије одлуке, за жалиоца повољније одлуке у овој правној ствари.

Имајући у виду изнето, применом члана 390 и 402 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како тужена у жалбеном поступку није успела, то је њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен, те је применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић